

ΜΕΤΑΝΟΙΑ (ΛΥΠΗ ΚΑΤΑ ΘΕΟΝ) ΚΑΙ ΛΥΠΗ ΚΑΤΑ ΚΟΣΜΟΝ

ΠΩΣ ΑΝΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Α) ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ ΞΑΦΝΙΚΟΥΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΥΣ ΜΕ ΧΑΡΑ

«Οί πειρασμοί πού συμβαίνουν ἀπροσδόκητα διδάσκουν, κατά θεία οικονομία, νά εἴμαστε φιλόπονοι. Ἔτσι χωρὶς νά τό θέλουμε, μᾶς προσελκύουν στήν μετάνοια.¹

ΤΙ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΙ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)

Α) ΑΝΑΙΡΕΙ ΤΗΝ ΑΜΑΡΤΙΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΕΚΟΥΣΙΩΝ ΚΟΠΩΝ (ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ)

«Σχεδόν κάθε ἀμαρτία γίνεται γιά τήν ἡδονή· ἀντίθετα ἡ ἀναίρεσή της (γίνεται) μέ κακοπάθεια καί θλίψη, πού προέρχεται εἴτε ἐκουσίως ἀπό τήν μετάνοια, εἴτε οἰκονομικῶς ἀπό τήν (θεία) Πρόνοια· διότι ἐάν κρίναμε τούς ἑαυτούς μας δέν θά ὑποκείμεθα στήν (θεία) κρίση· κρινόμενοι ὁμῶς ἀπό τόν Κύριο παιδαγωγούμασθε, ὥστε νά μήν καταδικασθοῦμε μαζί μέ τόν κόσμο. (Α' Κορ. 11, 31-32)» (Β' Ἐκατοντάς Περί ἀγάπης, ἀγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ).

Β) ΑΝΑΙΡΕΙ ΤΗΝ ΗΔΟΝΗ ΔΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΘΕΟΝ ΛΥΠΗΣ (ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ) ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ (ΔΗΛ. Η ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ)

Η υγεία της ψυχῆς εἶναι ἡ ἀπάθεια καί ἡ γνώση [58]. Ψυχή τελεία εἶναι «ἡ ταις ἀρεταῖς ἀνακραθείσα» [59]. Ψυχή τελεία εἶναι ἐκεῖνη της ὁποίας «ἡ παθητική δύναμις νένευκεν ὀλοτελῶς πρὸς τόν Θεόν» [60]. Ψυχή καθαρὰ εἶναι «ἡ ἀγαπῶσα τόν Θεόν» [61]. Ψυχή καθαρὰ εἶναι «ἡ παθῶν ἐλευθερωθείσα καί ὑπό της θείας ἀγάπης ἀδιαλείπτως ευφραϊνομένη» [62].

Οἱ ἅγιοι Πατέρες περιγράφουν καί μερικούς τρόπους δια τῶν ὁποίων ἀνασταίνεται, ζῶοποιεῖται καί θεραπεύεται ἡ ψυχή. Ἡ **λύπη** κατά Θεόν, δηλαδή ἡ μετάνοια, ἀναίρει τήν ἡδονή· «ἡδονῆς δε ἀναίρεσις, ἀνάστασις ὑπάρχει ψυχῆς» [63]

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[58] ὁσ. Θαλασσίου, Φιλοκαλία Β' σελ. 211, β'

[59] ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 214, νδ'

[60] ἀγ. Μαξίμου, Φιλοκαλία Β', σελ. 40, κζ'

[61] ὁσ. Θαλασσίου, Φιλοκαλία Β', σελ. 125, οθ'

[62] ἀγ. Μαξίμου, Φιλοκαλία Β' σελ. 6, λδ'

[63] ὁσ. Θαλασσίου, Φιλοκαλία Β', σελ. 207, λθ'

¹ Ἀγ. Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ: Περί νόμου πνευματικοῦ, Περί τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι, κεφάλαια σκστ'

ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ: ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ; ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ=ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ:ΝΟΕΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ. ΑΥΤΟ ΤΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ ΑΔΙΑΛΕΙΠΤΑ.

«Εις την φύσιν της η Πατερική Παράδοσις δεν είναι ούτε κοινωνική φιλοσοφία ούτε ηθικόν σύστημα, ούτε θρησκευτικός δογματισμός αλλ' είναι θεραπευτική αγωγή. Εις το σημείον αυτό ομοιάζει πολύ με την ιατρικήν, και κυρίως με την ψυχιατρικήν. Η νοερά ενέργεια της ψυχής, που προσεύχεται νοερώς και αδιαλείπτως εις την καρδίαν, είναι ένα φυσιολογικόν όργανον, που όλοι έχουν και το οποίον χρειάζεται θεραπεία. Ούτε η φιλοσοφία, ούτε καμμία των γνωστών θετικών ή κοινωνικών επιστημών δύναται να θεραπεύση το όργανον αυτό. Μόνον η νηπτική ή ασκητική αγωγή των Πατέρων οδηγεί εις την θεραπείαν αυτού του οργάνου... Δια τούτο ο αθεράπευτος συνήθως δεν γνωρίζει ούτε καν την ύπαρξιν αυτού του οργάνου»^[4].

Έτσι μέσα στην Εκκλησία χωριζόμαστε σε αρρώστους, σε ανθρώπους που υφίστανται την θεραπευτική αγωγή, και σε ανθρώπους (αγίους) που ήδη έχουν θεραπευθή. «... **δια τους Πατέρας δεν διαχωρίζονται οι άνθρωποι εις ηθικούς και ανηθικούς ή εις καλούς και κακούς βάσει ηθικών κανόνων. Ο διαχωρισμός αυτός είναι επιφανειακός. Εις το βάθος διακρίνεται η ανθρωπότης εις ψυχικά αρρώστους, εις θεραπευομένους και εις θεραπευμένους. Όλοι όσοι δεν είναι εις την κατάστασιν του φωτισμού είναι ψυχικά άρρωστοι...** Δεν είναι μόνον η καλή θέλησις, η καλή απόφασις, η ηθική πράξις και η αφοσίωσις εις την Ορθόδοξον Παράδοσιν που κάμει τον Ορθόδοξον, αλλά η κάθαρσις, ο φωτισμός και η θέωσις. Τα στάδια αυτά θεραπείας είναι ο σκοπός της μυστηριακής ζωής της Εκκλησίας, όπως μαρτυρούν τα λειτουργικά κείμενα»^[5].

Η Α Ρ Α Π Ο Μ Π Ε Σ

[1] Αρχιμ. Ιεροθέου Σ. Βλάχου: Η ποιμαντική καθοδήγηση των μετανοούντων κατά τον Μ. Βασίλειο, Έδεσσα 1981, σελ. 22

[2] Ρ G 62, 755-757

[3] Ιω. Ρωμανίδου: Ιησούς Χριστός η ζωή του κόσμου, πολυγραφημένη ομιλία. Μετάφρ. Μοναχού Μαξίμου Λαυριώτου, σελ. 28-29

[4] Ιω. Ρωμανίδου: Ρωμαίοι ή Ρωμηοί Πατέρες της Εκκλησίας, εκδ. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1984, τόμος Ι, σελ. 22-23

[5] ένθ. ανωτ. σελ. 27

[**Γ)ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ. Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ(ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΘΕΟΝ ΛΥΠΗ) ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ (Η ΚΑΤΑ ΘΕΟΝ ΛΥΠΗ ΕΙΝΑΙ ΣΩΤΗΡΙΑ)**

«Όπου δεν υπάρχει **λύπη**, δεν υπάρχει σωτηρία» (Άγ. Σεραφείμ του Σαρον).

3)ΛΥΠΗ ΑΠΟ ΠΛΗΘΟΣ ΑΜΑΡΤΙΩΝ ΚΑΙ ΛΥΠΗ ΑΠΟ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ

Ο άγιος Ιωάννης τής Κλίμακας λέγει ότι άλλη είναι η απόγνωση από το βάρος της συνειδήσεως και το πλήθος των αμαρτιών, που συνδέεται με την αφόρητη **λύπη** και την αδιαφορία, και άλλη είναι η απόγνωση που προξενείται από την υπερηφάνεια και την οίηση, γιατί στον υπερήφανο υπάρχει η εντύπωση ότι δεν έπρεπε να αμαρτήση. Η πρώτη απόγνωση θεραπεύεται με την εγκράτεια και την ευελπιστία, ενώ η δεύτερη με την ταπείνωση και με το να μη κατακρίνη.

4)Η ΚΑΤΑ ΚΟΣΜΟΝ ΛΥΠΗ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΓΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ

Ερωτηθείς ο Μ. Αθανάσιος αν οι δίκαιοι απολαμβάνουν μετά την έξοδο της ψυχής από το σώμα τα αγαθά και οι αμαρτωλοί την κόλαση, απαντά: "Ουδαμώς, όμως δε αυτή η χαρά, ήν έχουσι νυν αι των αγίων ψυχαί, μερική απόλαυσις εστιν, ώσπερ και η **λύπη**, ήν οι αμαρτωλοί έχουσι, μερική κόλασις".

[
Π
[
[
[
[